

МУЗЕЙ ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ ГАЛИЧИНИ ІМ. МАР'ЯНА ПАНЧИШИНА

КЕРІВНИК МУЗЕЮ

Канчалаба Олександр Анатолійович, краєзнавець

У червні 1990 р. у ЛДМІ було розпочато створення музею. Його експозиція представляє медиків — членів Українського лікарського товариства (УЛТ), — які зробили вагомий внесок у розвиток вітчизняної медицини.

Українське лікарське товариство було засноване у Львові як фахова організація лікарів-українців Галичини 1 жовтня 1910 р. з ініціативи докторів медицини Олександра Козакевича, Євгена Озаркевича (перший голова УЛТ), Сильвестра Дрималика, Мирона Вахнянина, Івана Бережницького, Володимира Кобринського, Маркіяна Долинського, Володимира Гузара, Тита-Євгена Бурчинського.

У перший період існування УЛТ лікарі активно працювали над створенням української медичної термінології, брали участь у діяльності Лікарської комісії НТШ, долучалися до організації й розбудови вітчизняних лікувально-профілактичних закладів: Народної лічниці — шпитало ім. митрополита Андрея Шептицького, Порадні матерів, протитуберкульозного диспансеру, санаторіїв у Підлютому і Черчі, кооперативів здоров'я, виставок Українського гігієнічного товариства. Вони проводили наукові з'їзди лікарів, готували до друку періодичні видання «Здоровля», «Лікарський вісник», «Народне здоров'я», тісно співпрацювали з товариствами «Рідна школа» і «Просвіта».

Серед головних здобутків УЛТ — створення санітарної служби УГА й УПА, участь медиків у визвольних змаганнях під час Першої і Другої світових воєн, заснування у 20-х рр. ХХ ст. медичного факультету Українського таємного університету у Львові.

У 1939 р. у період так званого «золотого вересня» діяльність товариства була припинена. Наступні 50 років призвели до безповоротних втрат для української медицини: лікарі гинули в катівнях НКВД і гестапо, емігрували після Другої світової війни до Німеччини, США, Канади. Саме вони 22 січня 1950 р. організували Українське лікарське товариство Північної Америки, навколо якого згуртувалися українські лікарі Канади, Австралії, Аргентини, Венесуели, Великобританії, Німеччини, Бразилії, а пізніше — Чехословаччини, Польщі, України, Болгарії. В 1977 р. у м. Чикаго була засно-

вана Світова федерація українських лікарських товариств (СФУЛТ).

У 1989 р. створена ініціативна група лікарів Львова і Самбора, яка вирішила відновити Українське лікарське товариство у Львові. Тож 28 квітня 1990 р. відбулася «конференція відродження» УЛТ, головою якого було обрано проф. Олександра Кіцера.

Відновлене товариство налагодило випуск газети «Народне здоров'я» — спільного органа УЛТ та ЛНМУ імені Данила Галицького. Товариство ініціювало спорудження у Львові (у сквері на вул. М. Некрасова) пам'ятника відомому лікареві і громадському діячеві Мар'яну Панчишину (1882–1943).

Міська влада міста підтримала ініціативу Українського лікарського товариства про відкриття музею і надала в оренду віллу проф. М. Панчишина на вул. У. Кармелюка, 3, в якій він проживав з 1925 до 1943 р. Будівля є пам'яткою історії та архітектури початку ХХ ст. (архітектор — Казимир Теодорович).

Урочисте відкриття *Музею історії медицини Галичини ім. Мар'яна Панчишина* відбулося у серпні 1990 р. під час роботи у Львові СФУЛТу.

Керівником закладу є краєзнавець Олександр Канчалаба. Фонди музею налічують 1523 одиниці збереження. Це особисті речі і світлини відомих медиків Галичини, медичний інструментарій.

Основні експозиційні розділи такі:

– Меморіальна кімната проф. М. Панчишина, що представляє життя і творчість видатного лікаря, громадського діяча та патріота;

– УЛТ з 1910 р. і до наших днів;

– Шпиталь ім. митрополита Андрея Шептицького «Народна Лічниця» (тут представлена історія організації медичного закладу, підготовки українських лікарів в умовах Австро-Угорщини та Польської Республіки);

– Медики Галичини — учасники визвольних змагань та репресовані лікарі;

– Український таємний університет у Львові — змагання за національну освіту;

– Виставка лікарського інструментарію початку ХХ ст.

Увагу гостей музею привертають тимчасові виставкові експозиції, які влаштовують його співробітники.

Кабінет М. Панчишина